

Den Haag, 7 november 2013

Hoogedelgestreng college, geachte aanwezigen,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om kort in te gaan op de kern van ons beroep tegen het besluit van de Minister van Economische Zaken om de vergunning van EPZ voor het in bedrijf hebben van Kerncentrale Borssele te wijzigen met als doel een verlengde bedrijfsduur tot uiterlijk 2034.

Na bestudering van de stukken blijkt het dat er in deze zaak een fundamenteel verschil van uitgangspunt bestaat tussen de Minister van Economische Zaken en Stichting Laka cs.

De Minister stelt dat de komende twintig jaar in algemene zin aan de limietwaarden van de installatie van Kerncentrale Borssele zal worden voldaan en dat er dus geen schade aan systemen en componenten van de kerncentrale zal optreden¹. EPZ heeft, naast datgene wat ze heeft ingebracht bij de behandeling van de voorlopige voorziening in deze zaak, niet verder gereageerd op onze meer technische beroepsgronden².

Stichting Laka cs. constateert dat kerncentrale Borssele een zogenaamd “complex systeem” is en dat we als zodanig rekening dienen te houden met “systeemongevallen” die in dit systeem kunnen optreden. Een systeemongeval is een ongeval dat ontstaat in een complex systeem met sterke koppeling, door een onverwachte interactie van meervoudige storingen die zich niet afspelen volgens een directe operationele volgorde.

De precieze mate van verbrossing van het reactorvat en van vermoeiing van stalen componenten in de kerncentrale Borssele na veertig jaar bedrijfsvoering kan alleen indirect worden bepaald door middel van simulaties, berekeningen en aannames. Zulke indirecte en afgeleide bronnen van

---

¹ Nader stuk Ministerie Economische Zaken dd. 19 september 2013, p. 8

² Schriftelijke reactie, Stibbe dd. 1 oktober 2013, p. 19

informatie zijn karakteristiek voor complexe systemen.³

Tegelijkertijd constateren we dat het reactorvat, het grootste onvervangbare component van de kerncentrale en de laatste barrière die bij ongevallen de radioactieve inhoud van Kerncentrale Borssele uit het milieu kan houden, ondertussen al veertig jaar blootstaat aan een neutronenbombardement. En daardoor is verbrost. Het staat niet ter discussie dat een veertig jaar oud, verbrost reactorvat, minder bescherming biedt bij de extreme ongevalsituaties die zich in kerncentrales kunnen voordoen, dan een nieuw reactorvat.

Ditzelfde geldt ook voor de componenten die te lijden hebben onder vermoeiing.

Met het verzwakken van deze componenten is de bescherming in het geval van een ongevalsituatie in een niet precies te specificeren mate afgenomen. De *kans* dat zich een systeemongeval in Kerncentrale Borssele voordoet is niet heel erg groot maar de bescherming tegen de gevolgen van zo'n ongeval is de afgelopen veertig jaar verminderd.

Hier is niet de tijd om het volledige beroep van Stichting Laka uiteen te zetten. We lichten er daarom een paar punten uit.

Rechtvaardiging

Het afgeven van de vergunning voor levensduurverlenging en de grotere blootstelling aan straling die daarmee gepaard zal gaan, wordt door de Minister gerechtvaardigd op grond van onder andere de elektriciteitsproductie en het Strategisch Akkoord uit 2002, waarin werd verwezen naar de Nederlandse Kyoto-verplichtingen. Reeds in een zienswijze⁴ werd er op gewezen dat Nederland sinds 2011 ruimschoots aan de Kyoto verplichtingen voldoet en, met betrekking tot de elektriciteitsproductie, er is de komende jaren reeds een dusdanig overschot aan elektriciteitsproductiecapaciteit dat de prijzen regelmatig negatief zijn. Dus de capaciteit van Borssele zal door niemand worden gemist.

M.e.r. evaluatie

Om de levensduurverlenging van Kerncentrale Borssele mogelijk te maken moet het veiligheidsrapport bij de vergunning worden gewijzigd. Bij eerdere aanpassingen van het veiligheidsrapport van KCB zijn altijd de milieueffecten geëvalueerd. Stichting Laka is van mening

---

³ “Normal accidents”, Charles Perrow, 1984, p. 86, ISBN: 0-465-05143-X

⁴ Zienswijze Meijers dd. 4 december 2012, Bijlage 3 Beroepsschrift Laka,

dat dat bij de levensduurverlenging opnieuw had moeten gebeuren. De Minister stuurde echter op 13 september 2011 een kattedeljetje naar EPZ, de eigenaar van de kerncentrale, met de mededeling dat het in dit geval niet nodig was om een m.e.r. op te stellen. Eén van de redenen daarvoor was dat er volgens de Minister geen milieugevolgen te verwachten waren bij het in het “uiterste geval één op één vervangen van componenten”. Namens Stibbe, de vertegenwoordiger van EPZ, werd recent gemeld dat er naast de één op één vervangingen – dus in strijd met de eerdere aanname van de Minister – door EPZ gekozen kan worden voor andersoortige componenten⁵.

EPZ geeft in haar vergunningsaanvraag aan dat met het oog op de voorgenomen levensduurverlenging het Veiligheidsrapport wordt gewijzigd aan de hand van artikel 11, eerste lid onderdeel c, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse).

Eén van de heikele punten is of de levensduurverlenging van de kerncentrale als een wijziging van de installatie moet worden gezien. Indien de meervoudige raadkamer met Laka cs. van mening is dat er inderdaad sprake is van een wijziging, is specifieke regelgeving – onder andere het Espoo Verdrag en het Besluit Milieueffectrapportage - van toepassing.

Als de meervoudige raadkamer met de Minister en EPZ van mening is dat de levensduurverlenging niet moet worden geïnterpreteerd als een wijziging van de installatie, is artikel 11 Bkse, wat betrekking heeft op het wijzigen van nucleaire inrichtingen, niet van toepassing. Indien er geen sprake is van een wijziging van de installatie is toepassing van artikel 11 eerste lid onderdeel c Bkse dus ook niet aan de orde en kan het Veiligheidsrapport er niet mee worden aangepast.

Unplanned Capability Loss

In het Borssele Convenant uit 2006 is vastgelegd dat Kerncentrale Borssele tot de 25% veiligste westerse kernreactoren van het zelfde type moet blijven behoren. Om te verifiëren of Borssele hieraan voldoet is de Borssele Benchmark Commissie ingesteld die onlangs haar eerste rapport heeft uitgebracht. De Commissie concludeerde aan de hand van geheime gegevens dat Borssele tot de 25% veiligste reactoren behoort.

Verweerder stelt dat aan de ene kant dat het Borssele Convenant als afspraak tussen private partijen niet behoort tot het toetsingskader voor de vergunning, maar stelt ook dat het Borssele Convenant onderdeel uitmaakt van de van toepassing zijnde regelgeving.

---

⁵ Schriftelijke reactie, mr. drs. Kaajan en mr. Kortmann, 30 september 2013

Stichting Laka stelt dat het convenant niet zomaar een convenant is tussen twee private partijen. Naar aanleiding van het Borssele Convenant is namelijk de Kernenergiewet gewijzigd. Zodoende maakt het Convenant deel uit van de wetsgeschiedenis, waaraan ook getoetst moet worden.

Stichting Laka heeft onlangs gewezen op het onverklaarbare feit dat de Borssele Benchmark Commissie bij de evaluatie van Kerncentrale Borssele voorbij is gegaan aan de zogenaamde *Unplanned Capability Loss* (UCL) factor⁶. Deze factor geeft de relatieve tijdsduur aan die kernreactoren buiten bedrijf zijn vanwege ongeplande gebeurtenissen, Daarmee is het een objectieve indicator voor de staat van onderhoud en dus voor de veiligheid van de installatie. Kerncentrale Borssele scoorde in 2010 en 2011 zeer middelmatig en in 2012 ruim onder het gemiddelde op de UCL factor en behoort kennelijk dus niet tot de 25% veiligste kerncentrales in de Benchmark set.

Conclusie

Wij kunnen niet anders dan concluderen dat als gevolg van het bestreden besluit waarmee kerncentrale Borssele tot 2034 in werking kan blijven, een groot deel van de bevolking van Zuidwest Nederland onnodig wordt blootgesteld aan een vermijdbaar (systeem)risico. Deze blootstelling dient slechts het private belang van de EPZ, de eigenaar van kerncentrale Borssele.

Wij verzoeken de meervoudige raadkamer gelet op de punten in ons beroep om het besluit om de vergunning voor het in werking hebben van Kerncentrale Borssele te wijzigen, te vernietigen.

---

⁶ <http://www.laka.org/nieuws/2013/iaea-kerncentrale-borssele-niet-bij-25-veiligste-reactoren-1974/>